

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 633. Usque Ad Annum 726

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1760

VD18 90117840

§. 1. S. Willebrordus in Frisia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66082](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66082)

HISTORIA
ECCLESIASTICA.
LIBER XLI.

S. SERGIUS PAPA.
TIBERIUS III. IMPERATOR. CUNIBERTUS,
REX LONGOBARDORUM.

§. I.

S. Willebrordus in Frisia.

Sancto Willebrordo, ceterisque Mis- Sæculum VII
sionis sociis Anglis piissimus labor in A. C. 696.
Conversione Frisonum sub Pipini Se-
nioris, Majoris Domus, præsidio feliciter *Sup. Lib.*
sucedebat. Cum eum Pipinus anno *XL. §. 46.*
Bed. V. hist.
Mm 4 circi- c. 12.

Sæculum VII circiter 692. Romam misisset, ut, accepta a Sergio Papa Apostolica Benedictione, Reliquias afferret, in Ecclesiis, quas destructis Idolorum templis ædificaturus erat, deponendas, inde reversus, Fidem Frisonibus, qui Francis parebant, ut antea prædicavit. Exinde iterato Romam cum donis & Epistolis Pipini, qui Papam rogabat, ut eundem Frisonum Genti Episcopum daret, profectum Sergius Papa Archiepiscopum Frisonum in Ecclesia S. Cæciliæ, Die huic S. Virgini sacra vigesima secunda Nov., anno 696., consecravit. Pallium quoque dedit, & mutato barbaro Willebrordi nomine Clementem appellavit; sed nihilominus sub pristino nomine magis notus est. Confestim ad populum suum redire a Pontifice iussus (quippe non ultra quatuordecim dies Romæ morari licuit) a Pipino obtinuit Civitatem, quam veteres incolæ Wildburgum, Gallo Romani autem Trajectum dicebant, ubi Sedem Episcopalem erigeret. Ibi igitur S. Willebrordus ædificata Ecclesia titulo S. Salvatoris Sedem suam fixit, cumque maximum Infidelium numerum circumquaque quinquaginta Prædicationis suæ annis convertisset, plures alias Ecclesias & aliquot Monasteria fundavit, novosque Episcopos ordinavit.

v. l. S. Vill.
per Alcu. c.
7. to. Ast. B.
Anast. inter.

ep. 97. Bonif.
ad Steph.
Pap.

Sancto.

Sanctorum virorum in Frisia Fidem Sæculum VII
 prædicantium exemplo tracti duo Pres- A. C. 696.
 byteri Angli, antehac diti in Hibernia Bed. V. hist.
 commorati, in Germaniam trajecerunt c. II.
 ad illos populos convertendos, quos ve-
 teres Saxones appellabant, quia olim ex
 illis Regionibus in Angliam navigave-
 rant. Hi Presbyteri ambo Ewaldus vo-
 cabantur; hinc, ut distingui possent, u-
 nus Candidus, & alter Niger a capillo-
 rum colore cognominabatur. Cum ad Candidus &
 quemdam virum prædiis Regiis præfe- Niger Mar-
 ctum divertissent, rogarunt, ut se ad Re- tyres.
 gionis illius Principem deduci juberet;
 quod ille facturum se recepit, & aliquot
 diebus hospites distinuit. Interim ad-
 verterunt Barbari, Religionem duorum
 Advenarum a cultu Deorum suorum esse
 alienam; quippe Psalmodiæ & Orationi
 jugiter incumbabant, & quotidie San-
 ctum Sacrificium Deo offerebant, por-
 tantes secum Vasa sacra, & Tabulam
 consecratam, quæ ipsis Altaris loco erat.
 Hic primo, quod sciam, Altare portatile
 memoratur. Barbari igitur veriti, ne,
 si Advenæ in conspectum Principis ad-
 mitterentur, eum ad Christiana Sacra
 traducerent, & sensim tota Regio pa-
 triam Religionem abjicere cogeretur,
 hospites derepente invadunt, & trucu-
 lenter necant. Et quidem Ewaldum
 candidum gladio confoderunt, Ewaldum
 M m 5 vero

Sæculum VII
A. C. 696.
vero nigrum longis & horrendis tormen-
tis interemerunt; qua crudelitate ad
Regionis Principem delata, usque adeo
ira accensus est, quod duo viri exteri ad
alloquium suum non potuerint perveni-
re, ut missis satellitibus pagum flammis
vastari & incolas internecone deleri
jussit. Martyrum corpora in Rhenum
projecta, & luce prodigiosa, quam Inter-
fectores suis oculis viderunt, manifesta,
Mart. Rom. Pipino jubente Coloniam honorifice
5. Octob. translata sunt.

vit. c. 9.
S. Willebrordum in illam quoque Fri-
siæ partem, in qua Radbodus imperabat,
ad prædicandum Evangelium delatum,
ille quidem honorifice excepit, sed Do-
ctrinæ veritatem noluit agnoscere. Er-
go S. Episcopus ad Danos migravit, fe-
rocissimum populum, cui tunc impera-
bat Ungendus, homo cunctis belluis tru-
culentior. S. Virum tamen honore pro-
secutus est, at fidem prædicanti non ad-
hibuit. Itaque, cum S. Willebrordus
nihil se agere in illa Regione intelligeret,
fatis ei visum, inde triginta adolescen-
tes secum abducere, & in Franciam re-
dire. Veritus deinde, ne tam longo i-
tinere aliquis eorum periret, in Fide e-
ruditos baptizavit. In finibus Danorum
& Frisonum, ad Albis Fluvii ostia, Insu-
la erat, tunc a nomine illius Numinis,
quod ibi colebatur, Fositea dicta. Hanc
Infi-

c. 10.

Infideles tanto tremore verebantur, ut nec animalia, quæ in pinguibus pascuis alebantur, capere, nec ullam vocem, cum ex fonte, quo Insula irrigabatur, aquam haurirent, emittere auderent. Vir Sanctus tempestate in eam Insulam conjectus, & triduo expectans ventum opportunum ibi commoratus, tres homines in illo temporis spatio baptizavit, & aliquot animalia iussit occidi, quorum carnes cum suis comedit. Pagani expectatione suspensi non dubitabant, fore, ut qui ex his carnibus manducaverant, subito exanimis corruerent, aut saltem extremæ rabie exagitarentur. Cum vero cernerent, nihil mali illis accidere, attoniti prodigium ad Ducem Radbodum deferunt. Ille, ut læsum Deorum suorum honorem vindicaret, pro antiqua Germanorum superstitione per dies tres ter super S. Episcopum & Socios ejus sortes mitti jubet; ceciditque fors super unicum, qui Martyrium passus est. Radbodus deinde accersito Viro Sancto acerbe exprobravit, quod Deos suos contemneret, sed Viri constantiam admiratus, eundem ad Pipinum honorifice remisit. Itaque Sanctus Episcopus non cessavit Verbum Dei in Frisia Francica prædicare. Multa etiam de eo referuntur miracula; nam cum in Insula, populi illius lingua *Walqueren* dicta, Idolum aliquod

Sæculum VII
A. C. 696.

c. II.

*Tac. de mor.
Germ.*

c. 14.

Sæculum VII aliquod comminere vellet, vir, cui Dei
 A. C. 696. illius custodia commissa erat, Sanctum
 Episcopum ense feriit in capite, nullo ap-
 parente vulneris vestigio, & illis, qui San-
 ctum Virum comitabantur, audax faci-
 nus percussoris morte punire volentibus,
 obstetit Episcopus, & ex eorum manibus
 hunc Deorum cultorem eripuit, quem
 nihilominus post triduum triste fatum
 abstulit. (*)

§. II.

(*) Die Anmerkungen unsers Protestanten wer-
 den immer elender und verworrener. Hier sagt
 er: Vermuthlich war er vorher unter den
 Händen seiner Ueberwältiger so zugerichtet
 worden 2c. Wer fraget nach dem Vermuthen
 eines solchen Uebersetzers. Ferner heisset es:
 Denn das Amt eines Predigers führte er
 (der heilige Willebrord) nicht auf eine aposto-
 lische Art. Wenigstens ist die Entführung
 der dreyßig schönen Kinder, eine That, die
 einem Apostel nicht geziemet, und er hätte
 vorlieb nehmen müssen, wenn ihn der grau-
 same Ongenda mit einem Staupbesen be-
 gnadiget hätte. Jedoch er glaubte vielleicht,
 daß er Gott einen Dienst damit leistete,
 und das vorhin beschriebene Toletanische
 Concilium hatte es ja für recht erkannt, den
 Juden ihre Kinder . . . wegzunehmen und
 zu Christen zu machen. Es ist gar nicht wahr-
 scheinlich, daß der heilige Mann diese Kinder
 heimlich und wider den Willen ihrer Eltern habe
 auf